

“वित्तीय समावेशन उपक्रमाच्या नियमित
आढाव्यासाठी राज्यस्तरावर वित्तीय समावेशन
समिती (Financial Inclusion Committee)
गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एसएलबीसी १६१६/प्र.क्र.३१/का.१४१७
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
तारीख: १३ मे, २०१६.

वाचा: वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अ.शा.पत्र क्र.१/९/२०१४-FI(Pt.XIII), दिनांक २९.०९.२०१६

प्रस्तावना :

वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांनी उपरोक्त पत्रान्वये केंद्र शासनाने व राज्य शासनाने एकत्रितपणे बँकांसमवेत हमी दिल्याचे कळविले आहे. त्याबाबत त्यांनी राज्य शासनास दिनांक ५ व १५ डिसेंबर २०१५ च्या पत्रान्वये रूपे डेबीट कार्ड प्रधानमंत्री मुद्रा योजना (PMMY), प्रधानमंत्री विमा योजना (अपघात विमा) (PMSBY), प्रधानमंत्री जीवन ज्योती योजना (जीवन विमा) (PMJJBY), आणि अटल पेन्शन योजना (APY) या योजनांना जोडण्याबाबत कळविले आहे. तसेच सर्वसाधारण सेवा केंद्र जसे औषधाचे दुकान, किराणा दुकान, अंगणवाडी सेवक, आशा सेवक इ. स्थानिक संस्थां बँकींग प्रक्रियेच्या पलिकडे असल्याने त्यांना कमीत कमी वेळेत बँकींग प्रक्रियेत सहभागी करून देण्याच्या जाणीवेवर भर देण्याची आवश्यकता नमूद केली आहे.

केंद्र शासनाच्या नियमित तंत्रज्ञानविषयक आढाव्यामध्ये खंडीत होणारी इंटरनेट जोडणी, तसेच काही भागामध्ये मायक्रो-एटीएमच्या समस्येचे निराकरण करण्यात आले. खंडीत इंटरनेट सेवा उपलब्ध असलेल्या दूरस्थ ठिकाणी नाबार्डच्या सहाय्याने हीसॅटद्वारे बँकांना कनेक्टीव्हीटी देण्यात आली आहे. बँकांच्या माध्यमातून मायक्रो-एटीम सनियंत्रित करण्यात येते. तसेच विविध भागातील बँकांच्या व्यवहाराबाबत आढावा घेण्यात येतो.

सर्व भागात बँकींग सेवा जाण्यासाठी स्थानिकांचा सहभाग व नियंत्रण आवश्यक आहे. राज्य व केंद्र शासनाच्या विविध यंत्रणांच्या माध्यमातून ऐच्छिक आधार लिंकड जन धन योजनेचे खाते जोडणे, स्थानिक बँक प्रतिनिधींचे प्रशिक्षण आणि मोबाईल नंबरशी बँक खाते जोडणे याबाबत प्रयत्न होणे गरजेचे आहे. यासाठी, प्रत्येक राज्यातून एसएलबीसी बैठकीमध्ये भाग घेणाऱ्या नोडल अधिकाऱ्यांची निवड झालेली आहे. सदर राज्यस्तरीय नोडल अधिकाऱ्यी व त्यांच्या समन्वयकांची यादी पोर्टलवर अपलोड केलेली आहे.

त्या अनुषंगाने वित्तीय समावेशन उपक्रमाच्या नियमित आढाव्यासाठी राज्यस्तरावर वित्तीय समावेशन समितीची मा. मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

वित्तीय समावेशन उपक्रमाच्या नियमित आढाव्यासाठी राज्यस्तरावर वित्तीय समावेशन समिती (Financial Inclusion Committee) खालीलप्रमाणे गठीत करण्यात येत आहे.

१.	मुख्य सचिव	-	अध्यक्ष
२.	नोडल अधिकारी, वित्तीय सेवा विभाग	-	सदस्य
३.	नोडल अधिकारी, एसएलबीसी	-	सदस्य
४.	राज्य मिशन संचालक	-	सदस्य सचिव

समितीची कार्यकक्षा :-

- १) सदर समितीने स्थानिक समस्यांचा नियतकालीक आढावा नियमित घ्यावा जेणेकरून अनेक समस्यांचे कमीत कमी कालावधीत निराकारण होईल.
- २) ज्या समस्यांचे केंद्र शासनस्तरावर निराकरण करणे आवश्यक आहे अशा सूचना व अभिप्राय त्यांच्या pmjdy.gov.in या पोर्टलवर अपलोड कराव्यात अथवा केंद्रिय वित्त सेवा सचिवांना थेट कळवाव्यात.
- ३) सदर समितीने ३ महिन्यांतून एकदा समितीची बैठक घ्यावी. याशिवाय आवश्यकतेनुसार समितीच्या बैठका आयोजित कराव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०५१३१६५६३४०८१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नागनाथ भोगे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. राज्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य (सर्व)
- ६) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

८) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग

९) सचिव, भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, वित्तीय सेवा विभाग, रु.नं.६, तिसरा मजला, जीवन दीप भवन, १०, पार्लमेंट रोड, नवी दिल्ली ११० ००९.

१०) नोडल अधिकारी, वित्त विषयक सेवा, महाराष्ट्र (jsfi-dfs@nic.in)
वित्त मंत्रालय, वित्तीय सेवा विभाग, रु.नं.६, तिसरा मजला, जीवन दीप भवन, १०, पार्लमेंट रोड, नवी दिल्ली ११० ००९.

११) नोडल अधिकारी, एसएलबीसी, लोकमंगल, १५०९, शिवाजीनगर, पुणे ४११ ००५.

१२) राज्य मिशन संचालक, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोत्ती अभियान (MSRLM), उमेद-MSRLM, पाचवा मजला, दक्षिण विंग, सिडको भवन, सीबीडी बेलापूर, नवी मुंबई ४०० ६१४.

१३) सहायक महासंचालक, UIDAI आधार, ७ वा मजला, एमटीएनएल एक्सचेंज बिल्डिंग, जी.डी.सोमानी मार्ग, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५.

१४) उप सचिव, का. १४१७, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१५) सर्व सह सचिव /उप सचिव / अवर सचिव , नियोजन विभाग , मंत्रालय , मुंबई

१६) निवडनस्ती, कार्यासन १४१७.